

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

פ.

עין משפט
נר מצוה

מד א מיי פ"ד מהלכות
רוח הלקה ו סמנ
לאוין קסג:
מה ב מיי פ"א מהל' מקו
ממון הלכה י:
מו ג ד מיי שם הלכה יא
יב:
מו ה מיי שם הלכה יא
ופ"ג מהל' איסורי
מזבח הלכה יג י:

הקצוע למזבח כדאי' התם אכל בעלמא אמרינן דניכשנייהו דנייידן ומטעם זה היה אומר רבינו תם נדראה להמיר דרוסת האזכ צרוב דמעשים בכל יום דזאבים טורפינן שה מן העדר דרועה מזיל הבהמה ושרינן לה אע"ג דבעלי חיים חשיבי וכן צרוב עופות דורסין אוזינן ומרנגולין דמותרין והיכל דנתעורר

אי הכי הא דסני עלה וכו'. צין לריש לקיש צין לשמואל קא מותיב. אי הכי דהני אחריים דמתני' דרלוואים קאמר והאי רוחא שמתערב בהוכר ולבסוף נתערב קאמר הא דמני עלה בצרייתא הכי רוחא שנתערב בצחריים כולן פטורין אמר רבי יוסי אפילו אכל חלפתא ציניהן כולן פטורין מאי אפילו אכל ר' יוסי:

צרובא דחייבין דפטרינן אפילו ניידי ולא אמרינן כל דפריש מרובא פריש לאו פטורין דמישחרו בהנאה קאמר אלא פטורין ללא אטרמוהו צי דינא להורגס דמיתת בעלים כך מיתת השור ועוד דלא לימא לאחלופי צאדם דצאדם כולי עלמא לא פליגי דפטרינן מדע דלרבי יהודה אלא כונסין אותן לכיפה וצבד וכבר בעלי חיים ומקלקל חזירו וכיפתו אדרבה ליערפיניהו בקופיין וליקצריניהו אלא ודאי אמי לאחלופי צאדם ועבד היכירא וכן לרצנן עבדו היכירא דפטרינן לכו ולא חיישינן לתקלה אכל דמתני' דזחחים חיישינן לתקלה טפי דליכא כגון ספק איסורין לפי שהן מוקדשין כמ"ג רכב על גבי השור וזכא חזירו ורכב (קדושין 77 נה.) וסמיכה על גבי ראש גדי וטלה וחלב מוקדשין על גבי מכתו דשרי בשור הנסקל לפי שאינו דרך הנאתו (פסחים 77 נד:) ועוד דליכא איסור מעילה דהויד דמעילה דמיתת הלכך כולן ימותו ולא תתמה כיון דאיסורי הנאה נינהו הני דשומעין אמאי לא תקינו בהו רצנן מיתת ומקיקו להורגן וכי זקיקו צ"ד להרוג כל איסורי הנאה הרי האזכ והארי דמוקי לה ר"ל) והוא שהמיתו ואסורין בהנאה ולא תקינו להו מיתת אלא אמרו כל הקודם להורגן וזה ופריך רבא היינו דקתני עלה אפילו אכל חלפתא ציניהן אלא אמר רבא שנים כו' ואפילו אכל חלפתא ללא תלינן ביה שהרג אכל בשוורים אותן שיש לתלות בהן שהרגו חייבין ומשום ובעתים הרע מוקדשין ועוד אומר ר"ת דשור הנסקל אינו נאסר מחיים ופי' כדכנה ההיא שמעמא^א דממשמע שנאמר סקול יסקל איני ידע שהיא נצילה ונצילה אסורה בצרכיה מוכתת כן וסוגיא דפ"ב דקדושין (77 מ.) כל צפור טהורה לרבות את המשולחת וזה אשר לא תאכלו לרבות את השחוטת ופריך ואיפוך אנה ומשני לא מנינו בעלי חיים אסורין פירוש שלא יהו מותרין כששוחטין צר מאלו שעומדין והוקצו למזבח

אלא אבא חלפתא ביניהן אלא אמר רבא הכי קאמר "שנים שהיו עומדין ויצא חץ מביניהם והרג שניהם פטורין וא"ר יוסי אפילו אבא חלפתא ביניהן וישור שנגמר דינו שנתערב בשוורין אחרים מעלייא סוקלין אותן ר' יהודה אומר כונסין אותן לכיפה והתניא פרה שהמיתה ואחר כך ילדה אם עד שלא נגמר דינה ילדה וילדה מותר אם משנגמר דינה ילדה וילדה אסור נתערב באחרים ואחרים באחרים יכונסין אותן לכיפה ר' אלעזר בר' שמעון אומר מביאיין אותן לב"ד וסוקלין אותן אמר מר אבא עד שלא נגמר דינה ילדה וילדה מותרת ואף על גב דכי נגחה הות מיעברה^ב והאמר רבא הולד הנוגחת אסור היא וילדה נגחה ולד הנרבעת אסור היא וילדה נרבעו אימא אם עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה וילדה מותר אם משנגמר דינה עיברה וילדה אסור הניחא למאן דאמר^ג זה וזה גורם אסור

(א) תמורה ל: ע"ז כד.
(ב) ע"ז מעט. פסחים כו.
חולין נה. תמורה לא.
(ג) ע"ז לע"ז. (ד) (ז) ומעילה
(ה) (נשלט טו).
(ו) (נשלט טו).
(ז) (נשלט טו).
(ח) (נשלט טו).
(ט) (נשלט טו).
(י) (נשלט טו).

מוסף רש"י

ולד הנוגחת אסור. פרה שנגחה ישראל כשהיא מעוברת ומת, ולדא פסול לקרינן, היא וילדה נגחה. וטובא שגת בעד אחר או ע"פ העולם שהיו מעמטין ואין עדים בדבר אינו נסקל, ואמרינן דמותר הדין מן האלן להוציא את המוקדש, ומן האלן י"י מיתה להוציא את הטמא (ע"ז כד.). זה וזה גורם. וכבר שאל על צמחה זו והיא גרמו לולד בינה, והיו גרמיהו איסור והיתה, דלמינו מותר ואמו האסורה (תמורה כז).

לגבוה ולא להדיוט הלכך על כרחיך שמעינן מדרבא דהיכא דליט עדים אסור אף להדיוט וצריך לגמור דין שניהם והא ליכא למימר טעמא דת"ק דמני וילדה מותר משום דלא נגמר דינו עמה דאי בשלל צא לנ"ד מאי איריא ולדה אפילו אמו נמי אס לא נגמר דינה לא מיתסרא וכי איצטרך תנא למיתני מותר הכי אשמעינן דאין זקוק להציאה לנ"ד קאמר ותיצתא דרבא: אימא אס עד שלא נגמר דינה עיברה וילדה. דהיינו צין נגיחה לגמר דין דלא הוה ולד לא בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין ולא עיברה וילדה. דהיינו מן האיסור אסור עיברה וילדה. דהיינו מן האיסור אסור אע"ג דלא הוה בשעת נגיחה ולא בשעת גמר דין: הניחא למאן דאמר. פלוגתא הוא בתמורה (77 נה.): א מאי איכא

ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר שילוח לישחט ולאוסרה בצרכיה כדן שאר עופות עמאין דמתבי צקרא ופריך (והאי) רובע ורבע דאיסורו מחיים פי' דמחיים אסור לשחטן ולהקרינן לגבוה ומשני הני מילי לגבוה אכל להדיוט שרי והרי רובע ורבע צבדי דמחיים דמחיים חל עליהן האיסור לישחטן ואסורין אף אני אציה משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרינן ורבי כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב בשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין בגזיה ועבודה ואין כאן עינוי הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה והא דאומר שלהי פרק ד' והי' (ב"ק 77 נה.) וסא דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסוקלו ועד דאין לו מכר (ו) ואין לו בעלים והלוקח אין יכול לחזות בו יותר משאר אדם אכל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרדיא דמני לערוקי לאגנא ובי שמיט ליה לאחר שנגמר דינו אסור בצרכיה כך נראה לר"ת וקשה דבשלהי פ"ק דערבין (77 נה.): משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נהיין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוסרתה וזו גמר דינה אוסרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו בשחטה דעבדה כעין צבד וזו מיתתה אוסרתה ואין עליה שום איסור מחיים ויש ראה דלא נאסר מחיים מהא דמניא דמירובה (ב"ק 77 נה.) ובפרק אלו נטרות (במזות 77 נה.): גג שור הנסקל וטבחיו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי רבי מאיר ואמאי הא לייתה במכירה וקאמר ריש לקיש התם במירובה כל שיטנו בטביחה ישנו במכירה וכל שאינו בטביחה וכו' והוא הדין דכל שאינו במכירה אינו בטביחה אכל אי שרי בהנאה ניחא שיכול למוכרו לרובע עליו עד בית הסקילה או ליהנות בו מעט עד אותה שעה או אס היי בית דין מתעללין בסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר ואין לו בעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת בעד שיש בו שה אחד ספק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפריש מרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקצוע אלא היכא דפריש מאליו כגון בנמא ציד נכרי אכל אס נאסר בתערובת ופירש לא אמרינן מרובא פריש ואס יש בעד ספק דרוסה אפילו אחד צריבא ימותו כולן מדע דטבעת של ע"ז שנתערבה צריבא כולן אסורות ובפירשה אחת מהן פליגי רב ושמואל (י) אי אוסרת או לא אכל בההיא גופא לא פליגי דכ"ע מודו דאיסורא וכל איסורי הנאה שפירשו מתערובת אסורין ולא אמרינן מרובא פריש וטעמא גזירה שמא יקח מן הקצוע ל"ש חולין ל"ש קדשים ומיהו יש ליאכל דברי ר"ת דשאני צ"ח כיון דאפשר ע"י ניכשנייהו ונייידן וא"ת ואמאי תנן ימותו לימא ידעו עד שיסתאצבו שהרי כמה קדשים אמרינן בהו ידעו ולא חיישינן לתקלה ובסיפא אמר צרובע ורבע ידעו ולכשיסתאצבו יפדם וישחטו ויאכלו מטעם כל דפריש מרובא פריש וי"ל דלא עבדינן תקנה דרעיהו כיון דלאחר רעיהו נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפריש: ואחרים באחרים כו'. הכא אין לחוש אי גרס הכי דאסר ספק ספיקא דהך צרייתא כו' יהודה אמאי וצב' התערובות (במזות 77 נה.) מסקינן דר' יהודה אסר ספק ספיקא אפילו בשאר איסורין אכל דמתני' דכל הכללים (ע"ז מט.) ובמס' ערלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות באחרות מדפריך צב' התערובות על שמואל דאסר ספק ספיקא מצרייתא שמתרת ולא משכח דקאי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמייירי שנתערבו כל האחרים באחרים דליכא אלא חד ספיקא וגרס נמי התם ואחרות באחרות וכו"ת מה לי נתערב בפעם אחת מה לי צ' פעמים איצטרך משום דליכא תרי רובי כדאיתא בפ"ק דכתובות (77 טו.) דבעי רוב העיר ורוב סעיה ושרינן אפילו בעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גירמתא אפילו גדולה כאלטוביא: אלא

ולכך אין לאסור משולחת לומר דחל עליה איסורא לאחר שילוח לישחט ולאוסרה בצרכיה כדן שאר עופות עמאין דמתבי צקרא ופריך (והאי) רובע ורבע דאיסורו מחיים פי' דמחיים אסור לשחטן ולהקרינן לגבוה ומשני הני מילי לגבוה אכל להדיוט שרי והרי רובע ורבע צבדי דמחיים דמחיים חל עליהן האיסור לישחטן ואסורין אף אני אציה משולחת ומשני רוב בעלי חיים קאמרינן ורבי כן דאין שור הנסקל נאסר כל זמן שהוא חי שור שלא נגמר דינו שנתערב בשוורים אחרים שנגמר דינם כולם פטורין ומותרין בגזיה ועבודה ואין כאן עינוי הדין כיון דפטורין מסקילה מיהא לכשישחטו או ימותו יהו אסורין בהנאה והא דאומר שלהי פרק ד' והי' (ב"ק 77 נה.) וסא דשור שנגמר דינו מכרו אינו מכור אפילו לרדיא היינו משום דאסור לענות דינו ומצוה לסוקלו ועד דאין לו מכר (ו) ואין לו בעלים והלוקח אין יכול לחזות בו יותר משאר אדם אכל כי לא נגמר דינו מכרו מכור לשחיטה אי נמי לרדיא דמני לערוקי לאגנא ובי שמיט ליה לאחר שנגמר דינו אסור בצרכיה כך נראה לר"ת וקשה דבשלהי פ"ק דערבין (77 נה.): משמע דשור הנסקל נאסר מחיים גבי האשה שמתה נהיין בשערה דמפרש התם זו מיתתה אוסרתה וזו גמר דינה אוסרתה ויש לפרש גמר דינה כלומר מחיים חל עליה איסור שאסורה אפילו בשחטה דעבדה כעין צבד וזו מיתתה אוסרתה ואין עליה שום איסור מחיים ויש ראה דלא נאסר מחיים מהא דמניא דמירובה (ב"ק 77 נה.) ובפרק אלו נטרות (במזות 77 נה.): גג שור הנסקל וטבחיו משלם תשלומי ארבעה וחמשה דברי רבי מאיר ואמאי הא לייתה במכירה וקאמר ריש לקיש התם במירובה כל שיטנו בטביחה ישנו במכירה וכל שאינו בטביחה וכו' והוא הדין דכל שאינו במכירה אינו בטביחה אכל אי שרי בהנאה ניחא שיכול למוכרו לרובע עליו עד בית הסקילה או ליהנות בו מעט עד אותה שעה או אס היי בית דין מתעללין בסקילתו ומיהו מה שאומר ר"ת דאין לו מכר ואין לו בעלים זה לא יתכן ומה שפסק ר"ת בעד שיש בו שה אחד ספק דרוסה דשרינן מטעם דכל דפריש מרובא פריש לא יתכן דיש לאסור גזירה שמא יקח מן הקצוע אלא היכא דפריש מאליו כגון בנמא ציד נכרי אכל אס נאסר בתערובת ופירש לא אמרינן מרובא פריש ואס יש בעד ספק דרוסה אפילו אחד צריבא ימותו כולן מדע דטבעת של ע"ז שנתערבה צריבא כולן אסורות ובפירשה אחת מהן פליגי רב ושמואל (י) אי אוסרת או לא אכל בההיא גופא לא פליגי דכ"ע מודו דאיסורא וכל איסורי הנאה שפירשו מתערובת אסורין ולא אמרינן מרובא פריש וטעמא גזירה שמא יקח מן הקצוע ל"ש חולין ל"ש קדשים ומיהו יש ליאכל דברי ר"ת דשאני צ"ח כיון דאפשר ע"י ניכשנייהו ונייידן וא"ת ואמאי תנן ימותו לימא ידעו עד שיסתאצבו שהרי כמה קדשים אמרינן בהו ידעו ולא חיישינן לתקלה ובסיפא אמר צרובע ורבע ידעו ולכשיסתאצבו יפדם וישחטו ויאכלו מטעם כל דפריש מרובא פריש וי"ל דלא עבדינן תקנה דרעיהו כיון דלאחר רעיהו נמי לא משתרי אלא מטעם כל דפריש: ואחרים באחרים כו'. הכא אין לחוש אי גרס הכי דאסר ספק ספיקא דהך צרייתא כו' יהודה אמאי וצב' התערובות (במזות 77 נה.) מסקינן דר' יהודה אסר ספק ספיקא אפילו בשאר איסורין אכל דמתני' דכל הכללים (ע"ז מט.) ובמס' ערלה (פ"ג מ"ו) לא גרסינן ואחרות באחרות מדפריך צב' התערובות על שמואל דאסר ספק ספיקא מצרייתא שמתרת ולא משכח דקאי כשמואל אלא רבי יהודה ויש מפרש דמייירי שנתערבו כל האחרים באחרים דליכא אלא חד ספיקא וגרס נמי התם ואחרות באחרות וכו"ת מה לי נתערב בפעם אחת מה לי צ' פעמים איצטרך משום דליכא תרי רובי כדאיתא בפ"ק דכתובות (77 טו.) דבעי רוב העיר ורוב סעיה ושרינן אפילו בעיר קטנה ואין הולכים אחר רוב העיר גירמתא אפילו גדולה כאלטוביא: אלא